Proiectare logică

Curs 4

Minimizarea funcțiilor booleene

Cristian Vancea

https://users.utcluj.ro/~vcristian/PL.html

Cuprins

- Minimizarea funcțiilor booleene
 - Metode grafice
 - Metode algebrice

Minimizarea funcțiilor booleene

- Are ca scop obţinerea de funcţii echivalente simplificate => forma minimă.
- Se ajunge la expresii sub formă de sumă de produse sau produs de sume simplificate.
- Se urmărește reducerea numărului de variabile și a numărului de operații.

Diagrama Karnaugh pentru funcții complet definite

- Fiecare celulă cu valoarea 1 din Diagrama Karnaugh corespunde unui termen canonic disjunctiv (minterm).
- Fiecare celulă cu valoarea 0 din Diagrama Karnaugh corespunde unui termen canonic conjunctiv (maxterm).
- Datorită codificării în cod Gray, 2 celule vecine pe orizontală sau verticală corespund întotdeauna la 2 combinații valorice care diferă printr-o variabilă => corespund la 2 termeni canonici care diferă printr-o variabilă care apare negată într-un termen si nenegată în termenul vecin.

Ex:
$$n = 3$$
 $f = (x_0 \cdot x_1) + (x_0 \cdot \overline{x_1}) + (x_1 \cdot \overline{x_2})$

	x_2 x_1 x_0	00	01	11	10	Γ_2 Γ_7
	0	0	1	1	1	Mintermi: $\overline{x_2} \cdot x_1 \cdot x_0$, $x_2 \cdot x_1 \cdot x_0$
	1	0	1	1	0 _	Maxtermi: $\overline{x_2} + x_1 + x_0$, $\overline{x_2} + \overline{x_1} + x_0$
-						$S_4 \longrightarrow S_6$

Minimizarea funcțiilor booleene

Metode grafice

Diagrama Karnaugh pentru funcții complet definite

Ex:
$$n = 3$$
 $f = (x_0 \cdot x_1) + (x_0 \cdot \overline{x_1}) + (x_1 \cdot \overline{x_2})$

Mintermi: ..., $\overline{x_2} \cdot x_1^{P_3} \cdot x_0$, $x_2 \cdot x_1^{P_7} \cdot x_0$, ...

FCD va conține: +	$(\overline{x_2})$	$\cdot x_1$	$(x_0) +$	$(x_2 \cdot$	$\cdot x_1$	$\cdot x_0$	$+ \cdots$
-------------------	--------------------	-------------	-----------	--------------	-------------	-------------	------------

Se dau factor comun variabilele care nu se modifică =>

FCD va conține: ... +
$$(x_1 \cdot x_0) \cdot (\overline{x_2} + x_2) + \cdots = \cdots + (x_1 \cdot x_0) \cdot 1 + \cdots = \cdots + (x_1 \cdot x_0) + \cdots$$

Maxtermi: ..., $\overline{x_2} + x_1 + x_0$, $\overline{x_2} + \overline{x_1} + x_0$, ...

FCC va conține: ...
$$\cdot (\overline{x_2} + x_1 + x_0) \cdot (\overline{x_2} + \overline{x_1} + x_0) \cdot \cdots$$

Se dau factor comun variabilele care nu se modifică =>

FCC va conține: ...
$$\cdot ((\overline{x_2} + x_0) + (x_1 \cdot \overline{x_1})) \cdot \cdots = \cdots \cdot ((\overline{x_2} + x_0) + 0) \cdot \cdots = \cdots \cdot (\overline{x_2} + x_0) \cdot \cdots$$
 element neutru

principiul contradicției

Observație: Prin gruparea celulelor vecine de 1 sau 0 se obțin termeni simplificați în care se păstrează doar variabilele care nu se modifică (x_1, x_0) eliminându-se cele care se modifică (x_2) .

$$= | | = (x_2, x_0) = | | = (x_1) = (x_1)$$

00

01

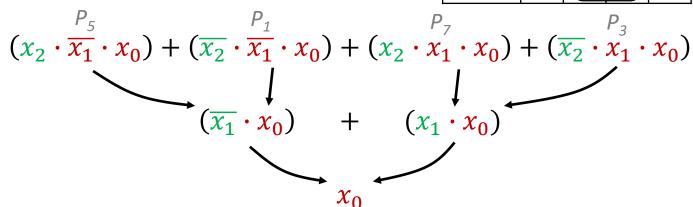
11

10

Diagrama Karnaugh pentru funcții complet definite

Ex:
$$n = 3$$
 $f = (x_0 \cdot x_1) + (x_0 \cdot \overline{x_1}) + (x_1 \cdot \overline{x_2})$

x_2 x_1 x_0	00	01	11	10
0	0	1	1	1
1	0	1	1	0

Observație: S-a păstrat doar variabila x_0 care nu se modifică în cei 4 termeni canonici grupați și s-au eliminat 2 variabile x_2 , x_1 care suferă modificări în cadrul grupului.

Diagrama Karnaugh pentru funcții complet definite

Obs₁: Prin gruparea a **2** celule vecine se obține un termen din care se elimină **1** variabilă.

Obs₂: Prin gruparea a **4** celule vecine se obține un termen din care se elimină **2** variabile.

Obs₃: Prin gruparea a **8** celule vecine se obține un termen din care se elimină **3** variabile.

Obs₄: Prin gruparea a 2^m celule vecine se obține un termen din care se elimină m variabile.

Concluzie: Pentru forma minimă se vor face un număr minim de grupări dreptunghiulare maximale și cu număr de celule putere a lui 2. Termenul obținut corespunzător unei grupări cu mai multe celule se numește termen elementar. O celulă poate face parte din mai multe grupări dacă este necesar.

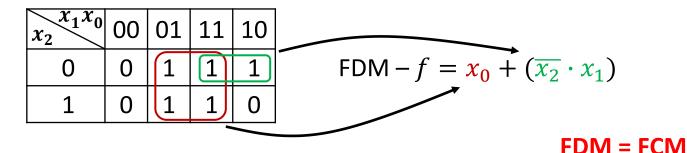
Forma Disjunctivă Minimă (FDM) – se fac grupări maximale care să conțină toate celulele de 1 cel puțin o dată și se efectuează disjuncție (SAU) peste termenii elementari obținuți (grupările vor conține numai celule de 1). FDM = formă elementară

Forma Conjunctivă Minimă (FCM) — se fac grupări maximale care să conțină toate celulele de 0 cel puțin o dată și efectuează conjuncție (ȘI) peste termenii elementari obținuți (grupările vor conține numai celule de 0). FCM = formă elementară

Observație: Pentru funcții complet definite FDM = FCM.

Diagrama Karnaugh pentru funcții complet definite

$$\operatorname{Ex}_1: n = 3 \ f = (x_0 \cdot x_1) + (x_0 \cdot \overline{x_1}) + (x_1 \cdot \overline{x_2})$$

 $x_1 x_0 \ 00 \ 01 \ 11 \ 10$

$$FCM - f = (x_1 + x_0) \cdot (\overline{x_2} + x_0)$$

Diagrama Karnaugh pentru funcții complet definite

$$\mathsf{Ex}_2: n = 4 \ f = P_0 + P_1 + P_2 + P_3 + P_6 + P_9 + P_{11} + P_{12} + P_{14} \overset{\mathsf{not}}{\Longleftrightarrow} \Sigma(0,1,2,3,6,9,11,12,14)$$

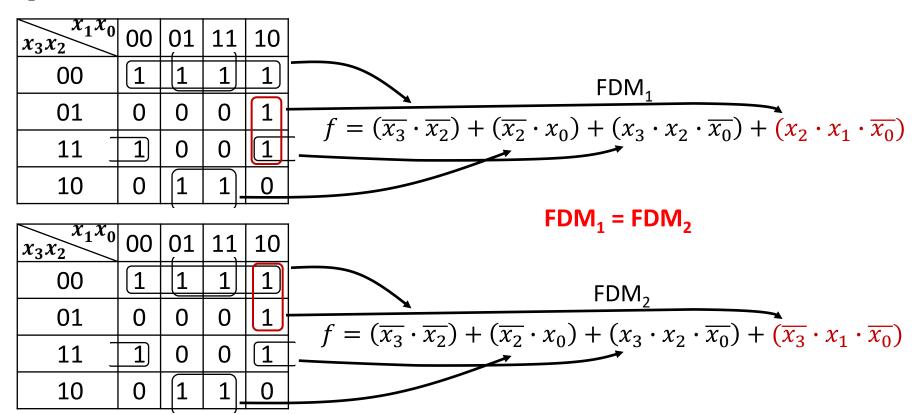
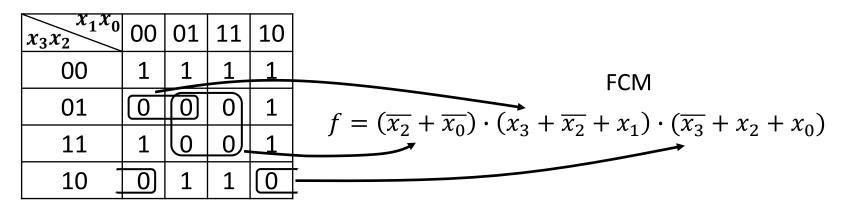

Diagrama Karnaugh pentru funcții complet definite

$$\mathsf{Ex}_2: n = 4 \ f = P_0 + P_1 + P_2 + P_3 + P_6 + P_9 + P_{11} + P_{12} + P_{14} = S_4 \cdot S_5 \cdot S_7 \cdot S_8 \cdot S_{10} \cdot S_{13} \cdot S_{15} \overset{\text{not}}{\Longleftrightarrow} \boxed{(4,5,7,8,10,13,15)}$$

$$FDM_1 = FDM_2 = FCM$$

Minimizarea funcțiilor booleene Diagrama Karnaugh

Ex:

/					_	
\mathcal{X}_{3}	$_3x_2$	x_1	χ_0		f	_
0	0	0	0	0	0	
0	0	0	1	1	1	
0	0	1	0	2	1	
0	0	1	1	3	1	,
0	1	0	0	4	0	
0	1	0	1	5	1	
0	1	1	0	6	0	
0	1	1	1	7	1	
1	0	0	0	8	0	
1	0	0	1	9	1	
1	0	1	0	10	1	
1	0	1	1	11	0	

¹² 0

13 1

14 1

x_3x_2 x_1x_0	00	01	11	10
00	<mark>0</mark> О	1 1	³ 1	² 1
01	4 0	⁵ 1	⁷ 1	6 0
11	12 0	¹³ 1	¹⁵ 1	¹⁴ 1
10	<mark>8</mark> 0	⁹ 1	11 0	¹⁰ 1
	$\overline{}$			

C_0	re	ct
	, <u> </u>	

x_0x_1	00	01	11	10
00	00	81/	¹² 1	41
01	² 0	¹⁰ 1	¹⁴ 1	⁶ 0
11	³ 0	111	¹⁵ 1	⁷ 1
10 /	10	⁹ 1	130	⁵ 1

Incorect

=> FDM, FCM greșite

x_0x_1	00	01	11	10
00	0 0	<mark>8</mark> 0	12 0	4 0
01	² 1	¹⁰ 1	¹⁴ 1	⁶ 0
11	³ 1	¹¹ 0	¹⁵ 1	⁷ 1
10	1 1	⁹ 1	¹³ 1	⁵ 1

Corect

Diagrama Karnaugh pentru funcții incomplet definite

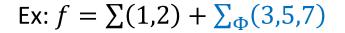
Valorile X pentru combinațiile în care care funcția nu este specificată pot să țină loc de 0 sau 1 după cum este mai convenabil => se pot include în grupări celule cu valoarea X, dar nu se pot face grupări care să conțină numai valori de X.

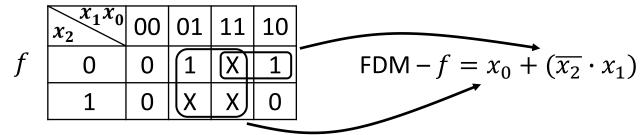
Forma Disjunctivă Minimă (FDM) – se fac grupări maximale care să conțină toate celulele de 1 cel puțin o dată și se efectuează disjuncție (SAU) peste termenii elementari obținuți; FDM = formă elementară

Forma Conjunctivă Minimă (FCM) — se fac grupări maximale care să conțină toate celulele de 0 cel puțin o dată și se efectuează conjuncție (ȘI) peste termenii elementari obținuți; FCM = formă elementară

Observație: Pentru funcții incomplet definite FDM și FCM obținute pot să nu fie echivalente.

Diagrama Karnaugh pentru funcții incomplet definite

FDM ≠ **FCM**

	x_2 x_1 x_0	00	01	11	10
f	0	0	1	Χ	1
	1		X	Χ	0

$$FCM - f = (x_1 + x_0) \cdot \overline{x_2}$$

Diagrama Karnaugh pentru funcții cu expresii înglobate

Se poate face minimizare parțială fără a altera anumite subexpresii ale funcției; acestea vor fi considerate expresii înglobate și se vor regăsi în Diagrama Karnaugh.

$$\operatorname{Ex}_{1}: n = 5 \ f = (x_{0} \cdot x_{1}) + (x_{0} \cdot \overline{x_{1}} \cdot (a + b) \cdot \overline{b}) + (x_{1} \cdot \overline{x_{2}} \cdot \overline{(a + b) \cdot \overline{b}})$$

$$\operatorname{E}_{1}(a, b) \qquad \operatorname{E}_{2}(a, b)$$

Dacă se face minimizare după x_0 , x_1 , x_2 se scrie Diagrama Karnaugh corespunzătoare:

x_2 x_1 x_0	00	01	11	10
0	0	$(a+b)\cdot \overline{b}$	1	$\overline{(a+b)\cdot \overline{b}}$
1	0	$(a+b)\cdot \overline{b}$	1	0

- Chiar dacă $E_2 = \overline{E_1}$ ele sunt considerate expresii diferite.
- Rescrierea lui $f(x_0, x_1, x_2, a, b) = f(x_0, x_1, x_2, E_1, E_2) = (x_0 \cdot x_1) + (x_0 \cdot \overline{x_1} \cdot E_1) + (x_1 \cdot \overline{x_2} \cdot E_2)$ reprezintă proprietatea de superpoziție a funcțiilor booleene.

Diagrama Karnaugh pentru funcții cu expresii înglobate

x_2 x_1 x_0	00	01	11	10
0	0 0	$a + b \cdot \overline{b}$	³ 1	$\frac{a}{(a+b)\cdot \overline{b}}$
1	0	$(a+b)\cdot \overline{b}$	7 1	⁶ 0

Forma Canonică Disjunctivă (FCD) cu expresii înglobate:

$$f_{\text{FCD}} = ((a+b) \cdot \overline{b} \cdot P_1) + P_3 + (\overline{(a+b) \cdot \overline{b}} \cdot P_2) + ((a+b) \cdot \overline{b} \cdot P_5) + P_7$$

Forma Canonică Conjunctivă (FCC) cu expresii înglobate:

$$f_{\text{FCC}} = S_0 \cdot ((a+b) \cdot \overline{b} + S_1) \cdot (\overline{(a+b) \cdot \overline{b}} + S_2) \cdot S_4 \cdot ((a+b) \cdot \overline{b} + S_5) \cdot S_6$$

Minimizare pentru funcții cu expresii înglobate la forma disjunctivă minimă

$$\operatorname{Ex}_1: n = 5 \ f = (x_0 \cdot x_1) + (x_0 \cdot \overline{x_1} \cdot (a+b) \cdot \overline{b}) + (x_1 \cdot \overline{x_2} \cdot \overline{(a+b) \cdot \overline{b}})$$

x_2 x_1 x_0	00	01	11	10
0	0	$(a+b)\cdot \overline{b}$	1	$\overline{(a+b)\cdot \overline{b}}$
1	0	$(a+b)\cdot \overline{b}$	1	0

Pas₁: Se înlocuiesc expresiile înglobate cu 0 în diagramă. Se fac grupări maximale de 1 și se rețin termenii rezultați:

x_2 x_1 x_0	00	01	11	10		
0	0	0		0		
1	0	0	0			
		ν.	. ~			

Minimizare pentru funcții cu expresii înglobate la forma disjunctivă minimă

$$\operatorname{Ex}_1: n = 5 \ f = (x_0 \cdot x_1) + (x_0 \cdot \overline{x_1} \cdot (a+b) \cdot \overline{b}) + (x_1 \cdot \overline{x_2} \cdot \overline{(a+b) \cdot \overline{b}})$$

x_2 x_1 x_0	00	01	11	10
0	0	$(a+b)\cdot \overline{b}$	1	$\overline{(a+b)\cdot \overline{b}}$
1	0	$(a+b)\cdot \overline{b}$	1	0

Pas₂: Se înlocuiește 1 cu X în diagramă. Se fac grupări maximale, care să conțină toate expresiile înglobate cel puțin o dată. O grupare nu are voie să conțină 2 expresii înglobate diferite, dar poate conține aceeași expresie de mai multe ori. Pentru fiecare grupare se efectuează conjuncție (ȘI) între expresia înglobată și termenul rezultat:

x_2 x_1 x_0	00	01	11	10
0	0	$(a+b)\cdot \overline{b}$	X	$\overline{(a+b)\cdot \overline{b}}$
1	0	$(a+b)\cdot \overline{b}$	X	/ 0

$$x_0 \cdot (a+b) \cdot \overline{b}$$
 $\overline{x_2} \cdot x_1 \cdot \overline{(a+b) \cdot \overline{b}}$

Minimizare pentru funcții cu expresii înglobate la forma disjunctivă minimă

$$\operatorname{Ex}_1: n = 5 \ f = (x_0 \cdot x_1) + (x_0 \cdot \overline{x_1} \cdot (a+b) \cdot \overline{b}) + (x_1 \cdot \overline{x_2} \cdot \overline{(a+b) \cdot \overline{b}})$$

x_2 x_1 x_0	00	01	11	10
0	0	$(a+b)\cdot \overline{b}$	1	$\overline{(a+b)\cdot \overline{b}}$
1	0	$(a+b)\cdot \overline{b}$	1	0

Pas₃: Se efectuează disjuncție (SAU) peste rezultatele obținute la pașii anteriori:

$$f = (x_1 \cdot x_0) + (x_0 \cdot (a+b) \cdot \overline{b}) + (\overline{x_2} \cdot x_1 \cdot \overline{(a+b) \cdot \overline{b}})$$

$$Pas_1 \qquad Pas_2$$

Forma Disjunctivă Minimă (FDM) cu expresii înglobate

Minimizare pentru funcții cu expresii înglobate la forma disjunctivă minimă

Ex₂:

x_2 x_1 x_0	00	01	11	10
0	Х	$a + \bar{b}$	1	Х
1	0	$b \cdot c$	1	0

Pas₁:

$x_1 x_0$	00	01	11	10
0	Х	0		Х
1	0	0	1	0

Pas₂:

x_2 x_1 x_0	00	01	11	10	
0	X	$a + \overline{b}$	X	X	
1	0	$b \cdot c$	X	0	

Pas₃: $f = (x_1 \cdot x_0) + (\overline{x_2} \cdot (a + \overline{b})) + (x_2 \cdot x_0 \cdot b \cdot c)$

Metoda Quine-Mc Cluskey

- Se utilizează pentru funcții cu număr mare de variabile.
- Este ușor de implementat în software.
- Se bazează pe aceleași proprietăți algebrice ca și minimizarea cu diagrama Karnaugh: factor comun, principiul terțului exclus, element neutru:

$$(\bar{x} \cdot e) + (x \cdot e) = e \cdot (\bar{x} + x) = e \cdot 1 = e$$

Minimizarea funcțiilor booleene

Metode algebrice

Metoda Quine-Mc Cluskey (pentru Forma Disjunctivă Minimă - FDM)

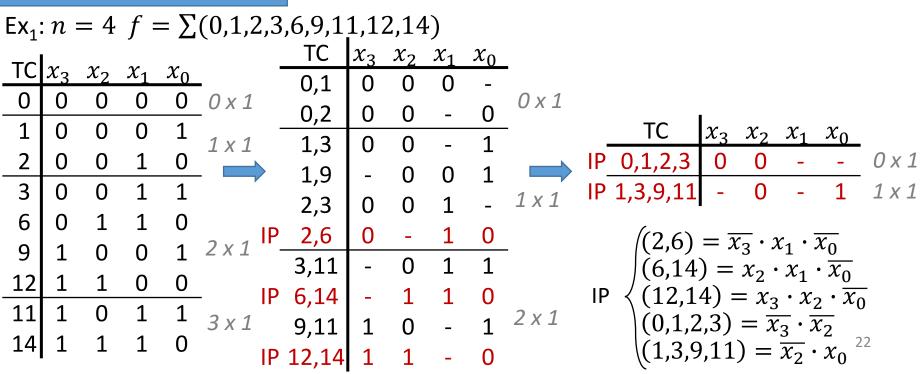
- Se creează un tabel în care rândurile corespund termenilor canonici (TC) mintermi – și coloanele corespund variabilelor.
- Pentru fiecare termen canonic se trece pe linie 1 în dreptul unei variabile dacă aceasta apare nenegată sau 0 dacă apare negată => codul binar.
- În cadrul tabelului se grupează termenii în ordine crescătoare după numărul de valori de 1 deținute pe rândul asociat. $TC \mid_{\mathcal{X}_3 = \mathcal{X}_2 = \mathcal{X}_1 = \mathcal{X}_0}$

$$\operatorname{Ex}_1: n = 4 \ f = \sum (0,1,2,3,6,9,11,12,14)$$

TC	x_3	x_2	x_1	x_0	·
0	0	0	0	0	-> 0 x 1
1	0	0	0	1	-> 1 x 1
_ 2	0	0	1	0	-> 1 X 1
3	0	0	1	1	
6	0	1	1	0	. 2 1
9	1	0	0	1	-> 2 x 1
_12	1	1	0	0	
11	1	0	1	1	-> 3 x 1
14	1	1	1	0	, 3 X I

Metoda Quine-Mc Cluskey (FDM)

- Se asociază termenii dintr-o grupă cu cei de la grupa următoare numai dacă diferă printr-o singură variabilă.
- Termenii obținuți prin grupare se trec într-un nou tabel o singură dată; se marchează cu '-' în dreptul variabilei care s-a modificat. Aceștia se grupează în ordine crescătoare după numărul de valori de 1.
- Procesul de grupare se repetă până când nu se mai pot face grupări.
- Termenii obținuți la final și cei care nu s-au putut grupa pe parcurs se rețin și se numesc implicanți primi (IP).

Metoda Quine-Mc Cluskey (FDM)

- Se realizează un tabel de acoperire în care coloanele sunt asociate termenilor canonici și rândurile sunt asociate implicanților primi.
- Pentru fiecare implicant prim se marchează cu "x" în tabel termenii canonici acoperiți de acesta.
- Dacă un termen canonic este acoperit de un singur implicant prim acesta se numește implicant prim esențial (IPE) și va face parte din selecția finală.

$$Ex_1: n = 4 \ f = \sum (0,1,2,3,6,9,11,12,14)$$

• Dacă este necesar la selecția finală se mai adaugă un set minimal din implicanții primi neesențiali astfel încât să se acopere toți termenii canonici. Se vor alege cu prioritate implicații primi cu un număr cât mai mare de termeni canonici acoperiți.

Tabelul de acoperire

							•			
•						6	9	11	12	14
•	2,6 6,14 12,14 0,1,2,3 1,3,9,11			Х		Х				
	6,14					Χ				X
IPE	12,14								X	Χ
IPE	0,1,2,3	X	X	X	X					
IPE	1,3,9,11		X		X		X	X		

=> FDM.
$$\begin{cases} 0.1.2.3 & 1.3.9.11 & 12.14 & 2.6 \\ f = \overline{x_3} \cdot \overline{x_2} + \overline{x_2} \cdot x_0 + x_3 \cdot x_2 \cdot \overline{x_0} + \overline{x_3} \cdot x_1 \cdot \overline{x_0} \\ echivalente & \begin{cases} f = \overline{x_3} \cdot \overline{x_2} + \overline{x_2} \cdot x_0 + x_3 \cdot x_2 \cdot \overline{x_0} + \overline{x_3} \cdot x_1 \cdot \overline{x_0} \\ f = \overline{x_3} \cdot \overline{x_2} + \overline{x_2} \cdot x_0 + x_3 \cdot x_2 \cdot \overline{x_0} + x_2 \cdot x_1 \cdot \overline{x_0} \end{cases}$$

Metoda Quine-Mc Cluskey (FDM)

$$Ex_2: n = 3 \ f = (x_0 \cdot x_1) + (x_0 \cdot \overline{x_1}) + (x_1 \cdot \overline{x_2}) = \sum (1,2,3,5,7)$$

Tabelul de acoperire

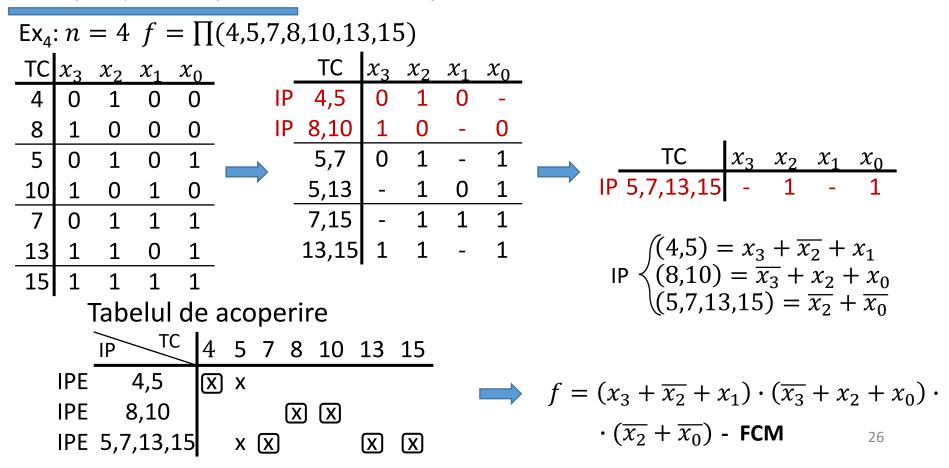
Metoda Quine-Mc Cluskey (FDM la funcții incomplet definite)

- Se creează tabelul cu termenii canonici (TC) mintermi + termenii corespunzători lui X – în care se trec codurile binare și se fac asocieri repetate până nu mai este posibil; se extrag implicanții primi (IP) rezultați.
- În tabelul de acoperire se trec pe coloane numai mintermii și pe linii doar acei IP care acoperă cel puțin un minterm.
- Disjuncția IP aleși din tabelul de acoperire => FDM.

Tabelul de acoperire

Metoda Quine-Mc Cluskey (FCM)

- Se creează tabelul cu termenii canonici (TC) maxtermi în care se trec codurile binare și se fac asocieri repetate până nu mai este posibil; se extrag implicanții primi (IP) rezultați.
- Expresia implicantului prim = disjuncție de variabile: variabila apare negată dacă prezintă 1 în dreptul ei și nenegată dacă prezintă 0.
- Conjuncția IP aleși din tabelul de acoperire => FCM.

Metoda Quine-Mc Cluskey (FCM la funcții incomplet definite)

- Se creează tabelul cu termenii canonici (TC) maxtermi + termenii corespunzători lui X – în care se trec codurile binare și se fac asocieri repetate până nu mai este posibil; se extrag implicanții primi (IP) rezultați.
- Expresia implicantului prim = disjuncție de variabile: variabila apare negată dacă prezintă 1 în dreptul ei și nenegată dacă prezintă 0.
- În tabelul de acoperire se trec pe coloane numai maxtermii și pe linii doar acei IP care acoperă cel puțin un maxterm.
- Conjuncția IP aleși din tabelul de acoperire => FCM.

IPE

4,5,6,7

X